



**ประเมินต้นทุนทางเศรษฐศาสตร์จากการใช้ และการบำบัดรักษา  
ผู้ใช้สารเสพติดในภาคใต้**

**Estimating the Economic Costs of Various Drug Abuse  
and Treatment in Southern Thailand**

**ศรัณยา บุนนาค  
อุไร ศรีแก้ว**

**มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์**

### บทคัดย่อ (Abstract)

จากการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multi-Stage Sampling) ได้ผู้ติดเชื้อสารเสพติดจำนวน 284 ราย ที่เข้ารับบริการบำบัดรักษาที่ศูนย์บำบัดฯ โรงพยาบาลของรัฐ มัสยิด และวัดในภาคใต้ มาทำการสัมภาษณ์ข้อมูลในช่วงเดือนกุมภาพันธ์ - เมษายน พ.ศ. 2545 ด้วยแบบสอบถามพบว่าครึ่งหนึ่ง (ร้อยละ 51.8) เป็นผู้เสพติดเฮโรอีนอย่างเดียว รองลงมาเป็นผู้เสพยาบ้าอย่างเดียว (ร้อยละ 25.7) ที่เหลือเป็นผู้เสพติดสารเสพติดหลาย ๆ ชนิดรวมกัน ร้อยละ 78.6 ของผู้ที่เข้ารับการรักษาเป็นผู้มีภูมิลำเนาอยู่ในจังหวัดที่สถานบำบัดตั้งอยู่ ร้อยละ 15.8 มาจากจังหวัดอื่น ๆ ในภาคใต้ และอีกร้อยละ 5.6 มาจากจังหวัดอื่น ๆ ที่ไม่ใช่ภาคใต้ ผู้ติดเชื้อสารเสพติดมากกว่าครึ่งหนึ่ง (ร้อยละ 66.2) อาศัยอยู่ในเขตเมือง (เขตเทศบาลและสุขาภิบาล) เกือบทั้งหมด (ร้อยละ 96.1) เป็นเพศชาย มีอายุเฉลี่ย 26.7 ปี ร้อยละ 67.6 เป็นผู้มีการศึกษาระดับชั้นมัธยมศึกษา ร้อยละ 73.2 เป็นผู้ที่นับถือศาสนาพุทธ ที่เหลือนับถือศาสนาอิสลาม ร้อยละ 10.6 มีสถานภาพเป็นหัวหน้าครอบครัว อีกร้อยละ 79.6 เป็นบุตรของหัวหน้าครอบครัว ร้อยละ 70.4 ยังเป็นโสด ผู้ติดเชื้อสารเสพติดประกอบอาชีพรับจ้างมากที่สุด (ร้อยละ 28.2) รองลงมาประกอบอาชีพค้าขาย (ร้อยละ 17.3) โดยมีรายได้เฉลี่ยวันละ 268 บาท และคาดหวังว่าหากไม่ติดเชื้อสารเสพติดจะทำงานไปจนมีอายุเฉลี่ย 55 ปี ยังพบว่าร้อยละ 4.9 ของผู้มารับการบำบัดรักษาเป็นนักเรียน/นักศึกษา ร้อยละ 76.1 ได้รับการบำบัดรักษามากกว่าหนึ่งครั้งแล้ว และเป็นที่น่าสังเกตว่าร้อยละ 13.7 เป็นผู้ติดเชื้อ HIV ในการเดินทางมารับการรักษาคั้งนี้มีส่วนร่วมเดินทางมาด้วยเฉลี่ย 1.82 คน ส่วนใหญ่เป็นบิดา/มารดา รองลงมาเป็นญาติ ซึ่งต้องหยุดงานและเสียโอกาสที่จะมีรายได้เฉลี่ยวันละ 354 บาท มีค่าพาหนะไป-กลับในการเดินทางมารับการรักษเฉลี่ย 459 บาท ค่าอาหารของทุกคนในการเดินทางมารับการรักษเฉลี่ย 212 บาท ในรายที่มีการค้างแรมในช่วงเดินทางจะมีค่าที่พักเฉลี่ย 250 บาท สำหรับผู้ป่วยในที่มารับการรักษที่ศูนย์บำบัดคั้งนี้เป็นเวลานานเฉลี่ย 65 วัน (มีค่ารักษารวมเฉลี่ย 14,295 บาท) ที่วัดนานเฉลี่ย 189 วัน (มีค่ารักษารวมเฉลี่ย 20,352 บาท) และที่มัสยิดนานเฉลี่ย 19.92 วัน (มีค่ารักษารวมเฉลี่ย 3,640 บาท) ส่วนผู้ป่วยนอกของศูนย์บำบัดมีค่ารักษารวมเฉลี่ย 1,512 บาท และผู้ไปรับการรักษาที่โรงพยาบาลมีค่ารักษารวมเฉลี่ย 355 บาท

ในรอบปีที่ผ่านมา ผู้เข้ารับการบำบัดรักษาที่โรงพยาบาลของรัฐมีค่าเสพสารเสพติดเฉลี่ยรายละ 78,400 บาท ผู้ป่วยในของศูนย์บำบัดมีค่าใช้จ่ายในการเสพเฉลี่ยรายละ 64,501 บาท ผู้ป่วยนอกของศูนย์บำบัดและผู้ไปรับการบำบัดที่วัด มีค่าเสพสารเสพติดเฉลี่ยรายละ 67,195 บาท และ 372,983 บาท ตามลำดับ ทั้งนี้เมื่อทำการวิเคราะห์ถดถอยพหุ (Multiple Regression Analysis) พบว่า ผู้เสพติดเฮโรอีนมีค่าใช้จ่ายในการเสพมากกว่าผู้เสพค้ายาบ้า ผู้เป็นบุตรจะจ่ายค่าเสพมากกว่า

ผู้เป็นหัวหน้าครอบครัว ผู้มีรายได้เฉลี่ย/วัน และจำนวนบุตรมากกว่าจะจ่ายค่าเสพมากกว่ากลุ่มที่มีลักษณะตรงกันข้าม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

สำหรับจำนวนเงินที่ยินดีจ่าย (Willingness to Pay) เพื่อให้หายขาดจากการติดเชื้อเสพติด พบว่าเป็นเงินเฉลี่ย 245,712 บาท/ราย โดยผู้เข้ารับการบำบัดที่โรงพยาบาลของรัฐยินดีจ่าย 2,522 บาท ผู้ป่วยในของศูนย์บำบัดยินดีจ่าย 100,500 บาท ผู้ป่วยนอกของศูนย์บำบัดยินดีจ่าย 32,953 บาท ผู้รับการบำบัดที่วัดยินดีจ่าย 951,428 บาท และผู้เข้ารับการบำบัดที่มีสยดยินดีจ่าย 50,133 บาท ทั้งนี้เมื่อทำการวิเคราะห์การจำแนกหมู่ (Multiple Classification Analysis) พบว่าผู้ที่เสพติดเฮโรอินยินดีจ่ายมากกว่าผู้เสพติดยาบ้า ผู้ที่เป็นโสดยินดีจ่ายมากกว่าผู้ที่สมรสแล้ว และผู้ที่ไม่มีงานทำยินดีจ่ายมากกว่าผู้ที่มีงานทำอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

เมื่อเปรียบเทียบกลุ่มที่เสพติดเฮโรอินและยาบ้า ด้วยเทคนิคการวิเคราะห์การจำแนก (Discriminant Analysis) พบว่ากลุ่มที่เสพติดเฮโรอินจะเป็นผู้ที่อาศัยอยู่ในเขตเมืองมากกว่า นับถือศาสนาอิสลามมากกว่า เป็นผู้ที่สมรสแล้วมากกว่า มีงานทำมากกว่า มีรายได้เฉลี่ย/วันมากกว่า มีอายุมากกว่า มีระดับการศึกษาต่ำกว่า เป็นหัวหน้าครอบครัวมากกว่า ใช้เงินเสพสารเสพติดในรอบปีที่ผ่านมามากกว่า เป็นผู้ป่วยนอกมากกว่า มีอายุเฉลี่ยที่คาดหวังจะทำงานมากกว่า และมีจำนวนเงินที่ยินดีจ่ายเพื่อให้หายขาดจากการติดเชื้อเสพติดมากกว่ากลุ่มที่เสพติดยาบ้า อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

## Abstract

Two hundreds and eighty-four narcotic drug addicts are elected by means of multi-stage sampling from those who receive drug abuse treatment in rehabilitation centres, government hospitals, Muslim mosques and Buddhist temples in Southern Thailand. Information gathered through interview and questionnaires during February to April 2002 shows that half of this group (51.8%) are heroine addicts followed by Amphetamine addicts (25.7%) and the rest are various drug users. 78.6% of those who seek treatment live locally, 15.8% come from different provinces in the south and another 5.6% come from elsewhere. More than half of the group (66.2%) live in rural area. Majority of them are make (96.1%) with average age of 26.7 Around 67.6% finished elementary level (Matta Yom). 73.2% are Buddhists and the rest are Islamic. 10.6% are family leaders, 79.6% are youngsters and 70.4% are single. The majority of this group are labors (28.2%) and merchants (17.3%) with average wages of 268 bahts per day. Working life expectation should be 55 years in case of no drug abuse. 4.9% are pupils and students. 76.1% have history of repeated therapies and a noticeable figure of 13.7% are HIV positive. In average, these patients get accompanied by this parents or relatives of about 1.82 person on traveling for treatment. This means that they have to take time off from work and lose out about 354 bahts per day. Moreover, these are expenses on traveling, in average 459 bahts, food for all, in average, 212 bahts and accommodation of another 250 bahts. In-patients who stay at the rehab centre for an average period of 65 days will pay around 14,295 bahts, those who stay at Buddhist temples for 189 day will pay around 20,352 bahts and those who stay at the mosques for 19.92 days will pay 3,640 bahts.

Out-patients who have treatment at rehab centres will pay 1,512 bahts while those who go to government hospitals will pay 355 bahts. Last year, the average amount of 78,400 bahts per person was spent on narcotic drugs for patients who have treatment at government hospitals while 64,501 bahts per person was spent for in-patients at rehab centres. Out-patients at rehab centres and patients at Buddhist temples, the average cost of drugs used are 67,195 bahts and 372,983 bahts per person respectively. Using Multiple Regression Analysis, it is found that there is statistical significant difference in the cost of narcotic drugs used in rehabilitation treatment for drug addicts in a way that the heroine addicts cost more than Amphetamine addicts, youngsters cost more than family leaders and labors who have higher daily wages and more children also cost more than the opposite group.

Willingness to pay for complete recovery of drug abuse falls at 245,712 bahts. The figure comes from; those who have treatment at the hospital are willing to pay 2,522 bahts, in-patients at rehab centres are willing to pay 100,500 bahts, out-patients at rehab centres are willing to pay 32,953 bahts, patients at the temples are willing to pay 951,428 bahts and those who have treatment at the mosques are willing to pay 50,133 bahts. Using Multiple Classification Analysis, it is found that heroin addicts are willing to pay more than Amphetamine addicts, single patients are willing to pay more than married patients and unemployed patients are willing to pay more than working patients, the difference is statistically significant.

Using Discriminant Analysis to compare the difference between Heroin and Amphetamine addicts, it is found that the majority of heroin addicts are those who live in urban area, are Islamic, married, employed with higher daily wages, older but lower educated, are family leaders and spent more on narcotic drugs in the last year. They are out-patients with higher working life expectation and more willing to pay for complete drug recovery than the Amphetamine group with statistical significant difference.